

Ds Richard Vissinga

Matteüs 28, 1-10

Eerste Paasdag 20-04-2014

Apostel Thomaskerk

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het bericht van Pasen begint met de woorden: ze kwamen om het graf te bezoeken, en eindigt met een groet van de Opgestane Heer en de woorden: wees niet bang, gaat mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze mij zien. En daartussen staan in het midden de beslissende woorden: Hij is niet hier, hij is opgestaan.

Het is een engel, die deze woorden uitspreekt, met het uiterlijk als een bliksem en kleding wit als sneeuw. Hij zit op de steen die hij zojuist van het graf heeft weggerold en wijst op het graf dat leeg is. Het is het teken, dat van zich afwijst naar waar het hier om gaat: de boodschap van de opstanding, het getuigenis van de Opgestane Heer.

Die boodschap gaat niet uit aan zomaar iedereen. Sommigen worden erdoor tot leven gewekt, anderen, zoals de wachters bij het graf, worden als doden. Alleen de vrouwen horen de blijde boodschap: jullie zoeken Jezus, de gekruisigde, hij is niet hier, hij is opgestaan, zoals hij gezegd heeft. Alleen aan hen verschijnt de Opgestane Heer.

Eén van beide is Maria van Magdala, bij wie Jezus zeven duivelen heeft uitgedreven.

Twee vrouwen, wier hoop en verwachting de bodem zijn ingeslagen. Die nog maar één ding zeker weten, dat God verloren heeft, dat de wereld, de wereld van de priesters en het volk, van de soldaten en het brute geweld, gewonnen heeft. Wat even waar leek te zijn, dat is eergisteren, op die zwarte vrijdag in één keer tot een illusie geworden.

Als je niet in God gelooft, kun je je er geen voorstelling van maken wat dit betekent.

Dan is er niets meer en niets anders dan dat de dingen gaan zoals ze gaan; de sterken hebben de touwtjes in handen en de zwakken gaan er altijd onderdoor. Nergens valt hoop aan te ontlenen dat het ooit anders en beter zal worden.

Maar Maria had opeens gezien hoe de hemel was opengegaan, en de leerlingen van Jezus hadden dingen gehoord die niet uit hun eigen, maar uit de wereld van God afkomstig waren; ze waren in aanraking gekomen met een groot geheim en ze hadden ervaren dat het woord van God niet een leeg, ver of krachteloos woord was, maar een woord dat gevuld was met een werkelijkheid die je op adem deed komen, oprichtte en bevrijdde, een woord, dat je een nieuw uitzicht bood, een woord waarvan je kon leven!

Dat was een illusie gebleken. De dood van Jezus was de mokerslag, waarmee die ervaring stukgeslagen werd. Wat is er over? Wat leerlingen, die in verwarring steun zoeken bij elkaar, een paar vrouwen, die uit liefde naar het graf gaan. En daarachter, of daaronder de overwinning van de wereld, van het kwaad, van het geweld, van de machten.

Dat is de situatie van de paasmorgen. Er is niets veranderd. Alles is bij het oude gebleven.

Er is geen weg uit de diepte. Het is dezelfde ervaring die het volk Israel opdeed, toen het uiteindelijk weg kon trekken uit de diepte van het doodsland Egypte, na al die weerstanden te hebben overwonnen, en halt moest houden voor het water van de Schelfzee, terwijl het de aanstormende legers van de Farao steeds dichterbij hoorde komen. Niks weg uit de diepte, geen weg naar het licht, maar nacht, en uitzichtloosheid.

In die nacht gaan de vrouwen naar het graf. Ze zijn zich volstrekt niet bewust van het licht dat op het punt staat overweldigend voor hen te gaan schijnen. Door een verbond tussen kerk en staat - zo zou je toch de samenwerking van overpriesters en Pilatus, van Kajafas en Herodes mogen noemen, door een verbond van de religieuze en politieke machten is Jezus veroordeeld en terechtgesteld en zijn kracht buiten werking gesteld; maar dat is niet het enige verbond dat in deze werkelijkheid wordt opgericht; in deze nacht bevestigt God zijn verbond met de gekruisigde. En het is diepe paasvreugde, waartoe de Heilige Geest door de engel op de steen de beide vrouwen - als eersten van de gemeente - oproept; twee vrouwen: een voorpost, en wat voor één, ze zet de mannen in al hun trots te kijk; een werktuig van God uit de diepte, waarmee de wereld opnieuw met de gekruisigde wordt geconfronteerd.

Nee, de steen waarmee het graf van Jezus werd verzegeld, is niet de sluitsteen geworden van Jezus' geschiedenis. Door een eigenhandig ingrijpen van God zelf wordt een nieuwe weg uit de diepte gebaad, net als eerder toen de wateren van de Schelfzee links en rechts als muren oprezen langs het pad waarover het

volk van God veilig de overkant bereikte. De engel op de weggewentelde steen en het lege graf worden tot getuigen van de waarheid, dat de dode die hier in het graf gelegd is, leeft en dat nu de dood zelf in het graf ligt.

Met ons verstand kunnen we er niet bij, wat er hier is gebeurd. Wij worden vandaag, net als de vrouwen toen, overrompeld door wat God in en aan Jezus Christus heeft gedaan. Uit de wereld van God komt het woord van de opstanding tot ons. Dat woord komt tot ons als een licht in een diepe nacht. Het is het licht dat God in den beginne heeft geroepen, en waarmee Hij scheiding maakte tussen dag en nacht. Het is het licht dat de engelen omstraalde, toen zij de geboorte van Jezus, het Licht der wereld, boodschapten. Licht en een stem van boven, daar bij Jezus' geboorte en hier bij zijn opwekking.

Met ons verstand kunnen we er niet bij. Dit ingrijpen van God brengt ons in verlegenheid. Die verlegenheid moeten we niet overschreeuwen door alle nadruk te leggen op de opstanding en de overwinning op de dood. Daarvoor is niet alleen de dood zoals die in ons leven rondgaat te schrijnend en zijn de wonden die de dood slaat te diep, er is ook bij de eerste getuigen van de opstanding van Jezus te veel onbegrip, ongeloof en verlegenheid.

In een ander opstandingsbericht wordt het paasevangelie door de leerlingen als onzin van de hand gewezen. Zelfs wie tot de kring van Jezus' meest nabije vrienden behoren, reageren met wantrouwen en ongeloof op het getuigenis van de opstanding. En we weten hoe Thomas pas wil geloven dat de Heer is opgestaan als hij zijn hand heeft kunnen steken in Jezus' wonden.

Met ons verstand kunnen we er niet bij, dat Jezus opstaat uit de dood.

Geen wonder dat de eeuwen door pogingen zijn ondernomen om het paasbericht van deze ergernis te ontdoen. Door bijvoorbeeld de lichamelijke opstanding van Jezus te ontkennen en Hem alleen in het verhaal te laten opstaan. Dat de leerlingen van Jezus langzaam tot het besef gekomen zijn, dat Jezus voortleeft in de wereld van God. Dat er wel van Godswege iets heel beslissends is gebeurd, maar dat je geen offer met je verstand hoeft te brengen, door iets te geloven dat ongelofelijk is.

We moeten bedenken dat het bij de opstanding van Jezus gaat om een werkelijkheid van een heel eigen aard. Die doen we zelfs geen recht als we alleen maar beklemtonen dat Jezus lichamelijk uit de dood is opgestaan. Want er is meer aan de hand. Hij verschijnt alleen aan zijn leerlingen en alleen door hen wordt Hij als de Opgestane herkend. En ook nog niet direct. Maria ziet hem eerst als de tuinman aan en pas als Hij haar bij haar naam noemt herkent ze hem als haar Heer. En de Emmausgangers zijn al een hele tijd met de vreemdeling in gesprek voordat ze hem pas bij het breken van het brood als de Heer herkennen. De Opgestane behoort nog steeds en niet meer tot onze werkelijkheid. Als de leerlingen achter gesloten deuren bij elkaar zijn, staat Hij ineens in hun midden. En groet Hij hen met 'vrede'.

Ons hart moet ervoor geopend worden om het bericht van de Opstanding te horen. De Geest van God zelf moet door ons hart en verstand heen waaien om dat wondere bericht in ons te doen landen. Want het is te mooi om waar te zijn. Dat niet de machten van de duisternis, van haat en geweld, van onderdrukking en uitbuiting, van ziekte en dood aan het uiteindelijk voor het zeggen hebben. Maar dat wat oplichtte in het leven van Jezus sterker is gebleken dan de dood.

Daarom loont het de moeite om op te staan! Omdat hij is opgestaan. Loont het de moeite om op te staan uit verdriet, om verder te gaan, tegen onrecht en ook om feest te vieren.

Omdat de Heer is opgestaan.

Amen